

§ 130

Diarienumr.: KS-2022/00245

Motion 5/2022: Ändra regelverket för att utse hedersmedborgare; Anders Ågren (M)**Beslut****Kommunfullmäktige beslutar****att avslå motion 5/2022: Ändra regelverket för att utse hedersmedborgare enligt stadsledningskontorets yttrande.**

Reservation

Anders Ågren (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag om att bifalla motionen.

Davis Kaza (AP) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om att bifalla motionen.

Ärendebeskrivning

I en motion väckt i kommunfullmäktige 28 mars 2022 yrkar Anders Ågren (M) att regelverket för att utse hedersmedborgare ändras och förtydligas så att även personer bosatta i Umeå kommun kan utses.

Stadsledningskontorets yttrande

Det är drygt 35 år sedan fullmäktige införde begreppet hedersmedborgare och antog de regler som ska gälla för hur en hedersmedborgare ska utses. Sedan 1988 har endast fyra hedersmedborgare utsetts (Lars Widding 1988, Gunnar Nordahl 1991, Anita Gradin 1997 och Stieg Larsson 2012).

Reglerna från 1988 är uttryckta i tre punkter:

- Till hedersmedborgare i Umeå kan den utses som utan att vara bosatt i Umeå verksamt bidragit till Umeås utveckling, i ord och handling visat staden sin kärlek eller på annat sätt gjort Umeå känt och aktat.

- Hedersmedborgare utses av ett enigt kommunfullmäktiges presidium efter förslag från kommunfullmäktigeledamot.
- Varje hedersmedborgare ska erhålla ett diplom med motivering till hedersutnämningen samt en guldring med inskription och med stadssymbol ingraverad. Hedersmedborgarnas namn ristas in på platta som uppsätts på lämplig plats i stadshuset.

Därutöver görs kommentarer kring att hedersmedborgare kan ses som parallell till Universitetets utnämning av hedersdoktorer samt att stor restriktivitet ska iakttas vid utseende av hedersmedborgare.

2016 behandlade kommunfullmäktige en motion som föreslog ett delvis nytt regelverk för att utse hedersmedborgare. Motionen avslogs, men i beredningsunderlaget till motionen fanns en passus om att "Nuvarande regeldokument kan synas otydligt vad gäller frågan om bostadsort men har tolkats, av kommunfullmäktiges presidium, så att det ej är en förutsättning för utnämningen att personen i fråga är bosatt i Umeå..."

I motion 5/2022 från Anders Ågren är det just denna passus som ligger till grund för yrkandet att regelverket för att utse ska ändras och förtydligas så att även personer bosatta i Umeå kommun kan utses.

Den inledande meningen i beslutsunderlaget för regelverket att utse hedersmedborgare lyder på följande sätt: Att en stad blir känd och omtyckt kan många gånger bero på insatser som görs eller gjorts av personer som har anknytning till staden, men som bor och verkar på annat håll.

Den meningen och punkten ett i regelverket har tolkats på så sätt att det i första hand handlar om att utse hedersmedborgare som vid utnämningen inte är bosatta eller verksamma i Umeå kommun. Detta är också i linje med parallellen till att utse hedersdoktorer vid olika lärosäten.

Hedersdoktorer utses inte bland dem som varit verksamma och erhållit doktorstiteln vid det aktuella lärosätet, utan söks bland personer som på annat sätt gjort sig förtjänta av titeln hedersdoktor.

Detta bör inte per definition utesluta att en Umeåbo kan utses till hedersmedborgare i Umeå. Ett sådant övervägande ställer dock extra stora krav på avvägning och bedömning utifrån personliga och politiska

hänsyn. Det kan finnas många Umeåbor som under årens lopp kan anses ”verksam bidragit till Umeås utveckling, i ord och handling visat staden sin kärlek eller på annat sätt gjort Umeå känt och aktat”. Svårigheten är att då göra en avvägning så att utnämningen får acceptans och förståelse bland den breda allmänheten. Det skulle vara skada för begreppet hedersmedborgare om en utnämning startade en debatt om att andra ”lokala” företrädare också borde få bli hedersmedborgare eller borde ha blivit det i stället.

Till sakens natur hör att utnämning av hedersmedborgare blir mindre känslig och kontroversiell om den hedersmedborgare som utses inte själv är aktivt verksam eller bosatt i Umeå kommun. Dessutom får man förmoda att en sådan person är mer känd för en bredare allmänhet utanför kommunen, vilket också är en del av idén med att utse hedersmedborgare.

De hedersmedborgare som har utsetts sedan 1988 har också detta gemensamt.

Utifrån ovanstående föreslår stadsledningskontoret att det inte finns någon anledning att ändra det befintliga regelverket.

Beslutsunderlag

Motionen

Näringslivs- och arbetsutskottets beslutsordning

Yrkanden

Hans Lindberg (S) – Bifall till tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen).

Anders Ågren (M) – Bifall till motionen.

Propositionsordning som godkänns

Bifall tjänsteskrivelsens förslag (avslå motionen) mot bifall till motionen.

Ordföranden finner att utskottet bifaller tjänsteskrivelsens förslag.

Reservation

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag om att bifalla motionen.

Kommunstyrelsens beslutsordning

Yrkanden

Anders Ågren (M) och **Maria Lindvall (L)** – Bifall till motionen.

Hans Lindberg (S) – Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (avslå motionen).

Bifall till näringslivs- och arbetsutskottets förslag (avslå motionen) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt näringslivs- och arbetsutskottets förslag (avslå motionen).

Reservation

Anders Ågren (M) och Lena Andersson (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget förslag om att bifalla motionen.

Kommunfullmäktiges beslutsordning

Följande yttrar sig: Anders Ågren, Hans Lindberg, Patrik Brännberg, Maria Lindvall, Lars Forsgren, Jan-Olov Carlsson, Nils Seye Larsen och Carin Nilsson.

Yrkanden

Anders Ågren (M), Patrik Brännberg (AP), Maria Lindvall (L) – Bifall till motionen.

Hans Lindberg (S), Lars Forsgren (SD), Jan-Olov Carlsson (V), Nils Seye Larsen (MP), Carin Nilsson (S) – Bifall till kommunstyrelsens förslag (avslag till motionen).

Propositionsordning som godkänns

Kommunstyrelsens förslag (avslag till motionen) *mot* bifall till motionen. Ordföranden finner att kommunfullmäktige beslutar enligt kommunstyrelsens förslag. Votering begärs.

Voteringsproposition

Ja-röst för kommunstyrelsens förslag (avslag till motionen).

Nej-röst för bifall till motionen.

Omröstningsresultat

Med 46 ja-röster mot 18 nej-röster och 1 som avstår från att rösta beslutar kommunfullmäktige enligt kommunstyrelsens förslag att avslå motionen.

Voteringslista.

Reservation

Anders Ågren (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om att bifalla motionen.

Davis Kaza (AP) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande om att bifalla motionen.

Beslutet ska skickas till

Motionären